

Vergaderjaar 1996–1997

25 497

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1996 (slotwet/rekening)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

In aansluiting op de tweede wijzigingswet (de suppletoire begroting samenhangende met de Najaarsnota, Wet van 30 januari 1997, Stb. 50; Kamerstukken II, 1996/1997, 25 144) strekt het onderhavige wetsvoorstel ertoe, op grond van artikel 10, tweede lid, onder C, van de Comptabiliteitswet 1976 per begrotingsartikel een positief dan wel negatief verschil tussen het beschikbare begrotingsbedrag en de realisatie op te heffen. Dit leidt per saldo voor het Infrastructuurfonds van de begroting van de uitgaven en de begroting van de ontvangsten voor 1996 tot een verhoging van de begrotingstotalen met respectievelijk ca. f 69 mln. en ca. f 2,1 mln.

De mutaties betreffen niet-beleidsmatige (i.c. boekhoudkundige, uitvoeringstechnische dan wel controle-technische) aanpassingen. Voor zover de mutaties van enige omvang zijn, is daarvan reeds eerder melding gemaakt in de Februarinota (Voorlopige Rekening, Kamerstukken II, 1996/1997,, nr.).

In aansluiting op de tweede suppletoire begroting ontstaat samenvattend het volgende beeld (bedragen in mln. gulden):

Uitgaven

1. Vermeld in de Voorlopige Rekening 1996 (Kamerstukken II, 1996/1997,, nr. ; Bijlage ., Infrastructuurfonds (blz. ..))	71,9
2. Nadere wijzigingen (t.o.v. de Voorlopige Rekening) – diversen	– 2,9
Totaal van de verhoging van de uitgaven	69,0

Ontvangsten

1. Vermeld in de Voorlopige Rekening 1996 (Kamerstukken II, 1996/1997,, nr. .; Bijlage ., Infrastructuurfonds (blz. ..)	1,2
2. Nadere wijzigingen (t.o.v. de Voorlopige Rekening) – Diversen	0,9
Totaal van de verhoging van de ontvangsten	2,1

In de artikelgewijze toelichting bij deze begrotingswijziging wordt in principe alleen aandacht besteed aan mutaties die niet voldoen aan het begrip «boekhoudkundig van aard». Zo wordt aan een omvangrijke of een politiek belangrijke slotwetmutatie in elk geval apart aandacht besteed, omdat een dergelijke mutatie nog niet in een eerdere suppletoire begroting is toegelicht (artikel 10, lid 2b, van de Comptabiliteitswet).

Als norm bij het bepalen van een omvangrijke slotwetmutatie is een grens van f 5 mln. op artikelniveau gehanteerd.

De niet in dit wetsvoorstel verklaarde verschillen zullen in de regel kunnen worden herleid tot:

- wijzigingen van het begrotingsbedrag om dat bedrag gelijk te maken aan de realisatie;
- mutaties uit hoofde van loon- en prijsbijstelling die zijn aangebracht conform de uitgangspunten die de Minister van Financiën hanteert bij de toedeling;
- desalderingen, die nodig zijn omdat ontvangsten niet in mindering van bezwaar mogen worden geboekt op de uitgaven;
- overboekingen tussen artikelen of begrotingen die het uitvloeisel zijn van tijdens de begrotingsuitvoering gebleken noodzaak om verplichtingen en/of uitgaven elders te verantwoorden dan waar ze oorspronkelijk begroot waren bij gelijkblijvende beleidsuitgangspunten;
- mineure kasverschuivingen die het gevolg zijn van een ander betalingstempo van lopende verplichtingen dan geraamd;
- mutaties die het gevolg zijn van de controlebevindingen van de departementale accountantsdienst of de Algemene Rekenkamer.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (Uitgaven/verplichtingen)

01 Rijkswegen

Artikel 01.01 Investerings Rijkswegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 01.01	1 920,0	1 536,4	-383,6	1 203,8	1 292,9	89,1

De hogere uitgaven van ca. f 89 mln. op dit artikel kunnen als volgt worden gespecificeerd.

1. Aanleg en verbetering (f 33 mln.);

De overschrijding is voornamelijk toe te schrijven aan voorbereidingskosten voor projecten die op korte termijn in uitvoering moesten worden genomen (onder andere grondverwerving). Daarnaast is sprake van een saldo van versnellingen (A29, de tweede Heinenoordtunnel) en vertragingen (rw7 Wolvega-Heerenveen en rw 30 Omlegging Ede) bij projecten die reeds in uitvoering zijn genomen.

2. Benuttingsmaatregelen (f 37 mln.);

Het gaat met name om het inlopen van de in 1995 ontstane achterstand bij de benuttingsmaatregelen. Zo zijn de in dat jaar vertraagde verkeerssignaleringsprojecten op de A4, A12 en de A20 in 1996 conform de oorspronkelijke planning uitgevoerd. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven in 1996 van ca. f 20 mln.

Doordat tevens de uitvoering van het reguliere programma in het laatste kwartaal versneld tot uitvoering is gekomen, is de bij Najaarsnota 1996 verwachte achterstand – als gevolg van de lange vorstperiode – alsnog ingelopen.

3. Wijkertunnel (f 19 mln.);

De overschrijding heeft betrekking op de in 1995 niet tot besteding gekomen gelden op het project Wijkertunnel.

Wat betreft de oorzaken die ten grondslag liggen aan de lagere verplichtingenrealisatie, kan worden genoemd:

- De verwachting was dat het contract voor de Benelux-tunnel geheel in 1996 zou worden verplicht. Omdat er geen sprake is van één contract, maar van meerdere aanbestedingen, is dit niet gebeurd. De vastlegging zal nu voor een deel in 1997 plaatsvinden; een en ander heeft vooralsnog niet geleid tot vertragingen.
- het niet tijdig realiseren van de bestuurlijke overeenkomst met betrekking tot de rw7 Rondweg Sneek;
- een verschuiving in het moment van aangaan naar 1997 van de verplichting voor de bouw van de tweede Lekbrug in rw2.

Artikel 01.02 Onderhoud Rijkswegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 01.02	819,9	1 036,1	216,2	799,4	808,3	8,9

Door middel van meerjarige contracten wordt inhoud gegeven aan de wens van zowel Rijkswaterstaat als de aannemerij om tot een betere spreiding van de onderhoudswerkzaamheden over het jaar te komen. De hogere verplichtingenrealisatie is hiervan het gevolg.

De relatief geringe uitgavenoverschrijding heeft met name betrekking op het gedeeltelijk inlopen van de in 1995 ontstane achterstand (onder andere bij de A2 Dommelkades en Brug de Noord).

Artikel 01.03 Apparaatsuitgaven Rijkswegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 01.03	115,2	132,2	17,0	115,6	122,4	6,8

De mutaties worden veroorzaakt doordat de actie Apparaat op Peil – waarbij de uitbesteding van werken wordt omgezet in de uitvoering van werken door eigen personeel – in 1996 langzamer is gerealiseerd dan verwacht.

Tevens hebben in het kader van Samenwerken Werken Aan Bereikbaarheid meer uitbestedingswerkzaamheden plaatsgevonden ten behoeve van de voorbereiding van planstudie-projecten.

Artikel 01.04 Vergoeding ten behoeve van tunnelexploitatiemaatschappijen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 01.04	0,0	0,0	0,0	50,0	57,0	7,0

De oorzaak voor de hogere uitgaven ligt in de eerste plaats in de vervroegde openstelling van de Wijkertunnel met 3 weken, wat heeft geleid tot extra uitgaven van f 2,5 mln.

Daarnaast was de planning dat de declaraties over november in januari 1997 zouden worden ontvangen en betaald; de rekening over november 1996 is echter al in december 1996 ontvangen en betaald (f 4,5 mln.). Deze lijn zal ook in 1997 en verder worden voortgezet.

02 Rijkswaarden

Artikel 02.01 Investerings Rijkswaarden

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 02.01	195,7	422,2	226,5	168,1	159,5	-8,6

De oorzaak van de niet tot besteding gekomen gelden ligt in de eerste plaats in vertraging bij een aantal kleine projecten langs de Brabantse en Limburgse waarden. Het betreffen ondermeer het gemaal/aflatwerk Oosterhout, de Zuid-Willemsvaart middendeel – beiden door stagnerend bestuurlijk overleg over de kostenverdeling – en de planstudie Maasroute 2 (vanwege heroriëntatie op project).

In de tweede plaats zijn de voor 1996 geraamde betalingen voor de Beleidsregeling binnenvaartaansluitingen naar 1997 doorgeschoven.

Wat betreft de verplichtingen geldt dat gebleken is dat de bij Najaarsnota aangebrachte verlaging met ca. f 85 mln. ten onrechte 1:1 is aangebracht. Deze wordt in dit wetsvoorstel dan ook geheel teruggedraaid.

De resterende verhoging heeft voornamelijk betrekking op het aanbesteden van de bouw van de 2e sluis Lith. Dit ten behoeve van de capaciteitsvergroting van de Maas.

Artikel 02.02 Onderhoud Rijkswaarden

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 02.02	382,0	464,5	82,5	343,6	345,2	1,6

De hogere verplichtingenrealisatie heeft betrekking op het vastleggen van de volgende zaken:

1. de renovatie van de elektrische installatie van de Spooldersluis en het bedieningsgebouw;
2. het civiel onderhoud Rayon Oost, onderhoud van mechanische installaties, smeer- en onderhoudswerkzaamheden, projectnota baggerspecie en saneringswerkzaamheden;
3. de verbouwing van het WES-gebouw;
4. de damwanden kanaal Gent-Terneuzen en haven Breskens;
5. conserveringsbestekken: steiger Tholen, diverse sluisdeuren alsmede diverse schadevaringen;
6. extra verplichtingen voor het conserveren van de brug bij Grave;
7. het met twee jaar verlengen van het contract NZ0675 inzake het beschikbaar stellen van de Octans.

03 Nationale Railwegen

Artikel 03.01 Investeringsbijdragen ten behoeve van spoorwegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 03.01	2 946,0	2 626,4	-319,6	1 364,0	1 371,2	7,2

De lagere verplichtingenrealisatie van ca. f 320 mln. wordt met name veroorzaakt door het saldo van de navolgende relatief grote mutaties:

1. De verwachte vastlegging van de Botlektunnel (f 392 mln.) per eind 1996 is niet gerealiseerd; dit moment is nu medio februari 1997 voorzien;
2. De plannen van Amsterdam met betrekking tot de stedenbouwkundige inpassing van het project Utrechtboog (f 365 mln.) zijn nog in ontwikkeling. Hierdoor is de definitieve besluitvorming omtrent dit project vertraagd en is het project in 1996 niet meer als betalingsverplichting vastgelegd;
3. In 1996 is reeds de geheel overeengekomen vergoeding aan België met betrekking tot de HSL-Zuid als betalingsverplichting vastgelegd. Ten opzichte van de Najaarsnota betekent dit een hogere verplichtingenrealisatie van f 396 mln.

De relatief beperkte uitgavenoverschrijding is de resultante van diverse kleine bijstellingen op dit artikel.

Artikel 03.02 Onderhoudsbijdragen en kapitaallasten ten behoeve van spoorwegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 03.02	1 253,7	1 135,7	-118,0	1 266,7	1 252,7	-14,0

De lagere verplichtingen- en uitgavenrealisatie worden veroorzaakt doordat bij de beschikking 1996 nog is uitgegaan van het niveau van de beschikking 1995 (basis).

De hoogte van de beschikking 1996 kan pas definitief vastgesteld worden als de onderhandelingen met de NS rond de vaststelling van de beschikking 1995 zijn afgerond. De vraag doet zich hierbij met name voor welke mix van componenten moet worden meegenomen in de definitieve vaststelling van de beschikking.

De mogelijkheid bestaat dat de uitkomsten kunnen leiden tot een bijstelling van de beschikking 1996.

Artikel 03.05 Garanties voor de aflossingen en rentebetalingen op aangegane geldleningen ten behoeve van het openbaar vervoer

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 03.05	110,0	0,0	-110,0	0,0	0,0	0,0

De NS heeft in 1996 geen geld op de kapitaalmarkt geleend waarvoor het Rijk zich garant stelt. Hierdoor is het verplichtingenbudget van f 110 mln. onbenut gebleven.

04 Bijdragen ten behoeve van regionale/lokale wegen, vaarwegen en stads- en streekvervoer

Artikel 04.01 Investeringsbijdragen ten behoeve van wegen, fietsvoorzieningen en verkeersveiligheidsvoorzieningen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 04.01	206,5	225,0	18,5	125,1	123,3	-1,8

Door middel van de tweede begrotingswijziging over 1996 is zowel de uitgaven- als verplichtingenraming met f 20 mln. afgeboekt in verband met diverse voorziene vertragingen. Dit omdat op dat moment verondersteld werd dat de vertraagde projecten in 1996 niet meer verplicht zouden worden.

Geconstateerd kan worden dat de vastlegging van deze projecten alsnog in 1996 heeft plaatsgevonden; de hogere verplichtingenrealisatie heeft hierop betrekking.

Artikel 04.03 Onderhoudsbijdragen ten behoeve van vaarwegen

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 04.03	121,8	143,1	21,3	130,1	126,5	-3,6

De verplichtingenmutatie wordt met name veroorzaakt door de verlenging van de looptijd met betrekking tot de indexering van de bijdrage aan de Fries-Groningse kanalen.

Artikel 04.04 Investeringsbijdragen ten behoeve van stads- en streekvervoer

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 04.04	2 245,3	333,4	-1 911,9	308,9	331,5	22,6

Het verplichtingenoverschot van f 1 912 mln. is voor f 1 323 mln. te wijten aan het niet kunnen aangaan van de Beneluxmetro. Het resterende overschot wordt veroorzaakt door vertraagde besluitvorming bij de projecten Gebiedsgewijze aanpak Schiphol, IJ-rail, Oostertoegang, Piet Heijntunnel, Kop van Zuid Tram en Tramlijn Steenvoorde.

De hogere uitgaven hebben hoofdzakelijk betrekking op de voorbereidingskosten van het project Noord-Zuidlijn Noord-WTC (f 18

mln.); de resterende verhoging is de resultante van diverse versnellingen en vertragingen bij een aantal projecten.

Artikel 04.05 Onderhoudsbijdragen en kapitaallasten ten behoeve van stads- en streekvervoer

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 04.05	235,3	255,3	20,0	384,5	383,4	-1,1

Het verplichtingentekort van f 20 mln. is veroorzaakt door een bijstelling in 1996 van het rentepercentage van 7,3% naar 7,5% in het kader van de in 1995 geregelde afkoop van de oude kapitaallasten metro en sneltram alsmede voor een eenmalige betaling aan Capelle.

Artikel 04.07 Investeringsbijdragen aan erkende vervoerregio's

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 04.07	237,1	297,0	59,9	200,0	158,7	-41,3

In 1996 is de reguliere GDU volledig uitbetaald aan de provincies en de kaderwetgebieden; het kasoverschot van f 41 mln. heeft dan ook enkel betrekking op projecten die voor 1996 zijn aangegaan. Het wordt enerzijds veroorzaakt doordat de werkzaamheden bij de lopende investeringsprojecten op het gebied van het onderliggend wegennet, stad- en streekvervoer, fietsvoorzieningen en verkeersveiligheid in 1996 zijn vertraagd. Anderzijds is de matige discipline met betrekking tot het indienen van declaraties door de ontvanger van de subsidie debet aan het overschot.

05 Algemene uitgaven

Artikel 05.05 Bodemsanering

Bedragen in mln.

Artikel	Verplichtingen			Uitgaven		
	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
U 05.05	5,4	1,0	-4,4	34,0	26,9	-7,1

Met name door vertraging in de planvoorbereiding van de A15/Europoort en de uitvoering van de voorhavenbestekken langs de Maas, zijn de ramingen zoals die golden bij Najaarsnota niet volledig gerealiseerd.

Wetsartikel 2 (Ontvangsten)

01 Rijkswegen

Artikel 01.01 Ontvangsten ten behoeve van investeringen Rijkswegen

Bedragen in mln.

	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
M 01.01	199,1	173,2	-25,9

De lagere ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de volgende projecten:

1. rw7 Wolvega–Heerenveen;

Dit vanwege nadere afspraken met de provincie inzake de afstemming op de aanleg van het klaverblad Heerenveen.

2. rw30 Omlegging Ede;

Door het opnieuw volgen van een bestemmingsplan-procedure.

Artikel 01.02 Ontvangsten ten behoeve van onderhoud Rijkswegen

Bedragen in mln.

	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
M 01.02	33,7	39,8	6,1

Het betreft hoofdzakelijk ontvangsten van derden met betrekking tot vergoedingen als gevolg van schaderijdingen aan het wegmeubilair.

02 Rijkswaerwegen

Artikel 02.02 Ontvangsten ten behoeve van onderhoud Rijkswaerwegen

Bedragen in mln.

	2e suppl.begr.	Realisatie	Slotwet
M 02.02	8,6	18,4	9,8

De slotwetmutatie is deels veroorzaakt door niet geraamde ontvangsten van derden in het kader van de sanering van de Koopvaardershaven. Daarnaast zijn door derden extra speciastortingen in de Slufter verricht, wat eveneens tot meerinkomsten heeft geleid.

07 Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk

Artikel 07.04 Bijdrage ten laste van het Fonds economische structuurversterking

Bedragen in mln.

	2e suppl.begr.	Realistie	Slotwet
M 07.04	1 176,0	1 183,1	7,1

De relatief beperkte bijstelling van de Fes-bijdrage houdt rechtstreeks verband met het saldo van hogere/lagere uitgaven ten behoeve van de verschillende Fes-projecten; voor een meer uitvoerige toelichting wordt

verwezen naar de separate financiële verantwoording van Verkeer en Waterstaat (XII) over 1996.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
A. Jorritsma-Lebbink